

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Dinar. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 600 D, na $\frac{1}{2}$ strani 300 D, na $\frac{1}{4}$ strani 150 D, na $\frac{1}{8}$ strani 100 D, na $\frac{1}{16}$ strani 50 D. Vsaka beseda v »Malih naznanilih« stane 50 para, najmanj pa skupaj 8 D.

Urejuje Viljem Rohrman.

Založba Kmetijske družbe za Slovenijo. — Tisk J. Blasnika nasledn.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg štev. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

st. 19. Ljubljana, 15. oktobra 1924. Letnik XLI.

Obseg: Vabilo na redni občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo. — Udnina za l. 1925. — Poskusi z različnimi vrstami žita. — Proti mišji nadlogi. — Okisanje krme. — Ameriški zaboj za razpošiljanje sadja. — Sadni sejm na Ljubljanskem velesejmu. — Izbira ali selekcija trsnega materiala. — Letošnje zorenje grozdja. — Deset zapovedi kletarjem. — Kmetijsko posvetovanje v Ljubljani. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Vabilo

na

redni občni zbor

Kmetijske družbe za Slovenijo,

ki bo v zmislu § 13. družbenih pravil v ponedeljek, 17. novembra 1924. ob enajstih dopoldne v dvorani »Uniona« v Ljubljani.

Dnevni red:

Volitev predsednika, I. in II. podpredsednika, 18 odbornikov in 2 pregledovalcev računov po določenih odstavkih § 18. družbenih pravil.

Volitev se bo vršila s posebnimi glasovnicami, ki se bodo izdale v barvi poverilnic in doposlale delegatom. Veljavne so samo one glasovnice, ki nosijo žig vladnega komisarja. Na glasovnico je napisati ime, priimek in bivališče oseb, ki jih vsak voli.

Vladni komisar

Kmetijske družbe za Slovenijo:

Evgen Jarc l. r.

0 udnini za leto 1925. čitaj na prihodnji strani!

Udnina za leto 1925.

znaša kakor doslej
LETNIH 20 Din.

Od te udnine dobi družba 15 Din, one podružnice pa, ki so delovne, imajo vsaj 20 udov in ki same pobirajo udnino v zmislu § 28. dr. pravil, pa 5 Din.

Za vsakega uda mora biti plačana celotna udnina od 20 Din, drugače ga ni mogoče smatrati za uda.

Kdor hoče še nadalje ostati družbeni ud, oziroma nanovo pristopiti, naj čimprej plača celo udnino pri podružnici, v katere okoliš spada,

najpozneje pa do 15. decembra t. l.

Načelnštva podružnic naj pozovejo vse ude svojega delokroga, da vplačajo udnino.

Vse podružnice so dolžne še neplačano udnino za l. 1925. izterjati na način, ki je v kraju običajen, na podlagi imenika udov za l. 1924., ki jim je bil do-

poslan, ter doposlati Kmetijski družbi imenik udov, ki so plačali, in nabrano udnino s poslano položnico najkeseje

še pred novim letom,

da bo mogoče pravočasno pripraviti vse naslove za nemoteno razpošiljanje družbenega glasila „Kmetovalca“ vsem udom po novem letu. Stroške pobiranja in izterjanja udnine nosi podružnica na račun svojega deleža na udnini.

Družbeni glavni odbor je po § 11. dr. pr. dolžan mudne ude, ki do 1. januarja 1925. l. ne bodo plačali udnine, pismeno opomniti njih plačilne dolžnosti. Od na ta način izterjane udnine podružnice nimajo pravico zahtevati nikakega prispevka. Ravnotako ne bo vračal od prispevka udov, ki plačajo udnino naravnost pri družbi.

Vladni komisar Kmetijske družbe za Slovenijo:

Evgen Jarc l. r.

Poskusi z raznimi vrstami žita.

Glede vrednosti, ki jo imajo razne žitne vrste v naših razmerah, smo še v veliki nevednosti, to pa zaradi tega, ker nam manjka po raznih krajih pravilno izvedenih praktičnih poskusov in izkušenj, ki se dobe le z večletnimi poskusi z raznimi žiti.

Vsi vemo, da se razne sorte enega in drugega žita razlikujejo med seboj po **rodovitnosti** in po **vrednosti pridelka**. Da bi pa v tem oziru kaj več storili in da bi posamezne vrste preskušali na naših tleh in da bi uspehe med seboj primerjali, to se do danes ni še zgodilo. Saj v tem obsegu ne, kakor bi bilo želeli.

Dosedaj vemo na splošno le toliko, da nam dajejo **domače sorte žita povoljne uspehe** in da bi se dali ti uspehi še izdatno izboljšati, ako bi seme bolj skrbno čistili in odbirali in ako bi tudi sicer vse to storili, kar pospešuje rodovitnost žitnih rastlin, zlasti s tem, da bi skrbeli za bolj pravilno gnojenje in kolarjenje.

Kakor je treba na to stran našega nadaljnjega prizadevanja in vztrajnega napredovanja, tako je treba preskušati hkrati tudi vrednost dobrih tujih sort, da se prepričamo, kakšne vrednosti so za naše razmere. Ena ali druga tuja vrsta se utegne tudi v našem kraju dobro obnesti, kakor nas uče dosedanje izkušnje n. pr. pri ovsu, itd.

Seveda je treba **večletnih poskusov**, da se zadostno prepričamo o vrednosti posameznih vrst, in kar je posebno povdarjati, treba je takih poskusov po vseh **najvažnejših krajih** naše dežele, to pa z ozirom na različne podnebne in talne pogoje, ki jih imamo po raznih krajih za pridelovanje žitnih rastlin.

Sedaj, ko imamo v posameznih okrajih nameščene tudi okrajne ekonomne, ne bo težko izvajati take poskuse. Želeli bi bilo zaradi tega, da se jih čimpreje lotimo. Na ta način pridemo tudi pri nas tako daleč, da bomo vedeli, kateri sorti enega ali drugega žita bo dati prednost za pridelovanje v enem ali drugem kraju. Ume se samoposebi, da treba za te poskuse tudi enotnega vodstva in sistematičnega dela.

Obenem s temi poskusi je pa delati na to, da se **izboljša vrednost domačih žitnih vrst**, ki nam zagotavljajo ob pravilnem ravnanju prav ugodne uspehe spričo svoje privajenosti in utrjenosti po naših domačih krajih.

R.

Proti mišji nadlogi.

V zadnjem času prihajajo od raznih strani vesti, da so se tu in tam miši močno zaplodile in da delajo veliko škodo, zunaj po polju pa tudi že doma po žitnih in drugih shrambah. Veliko škodo se napravile letos tudi na krompirju.

To širjenje mišje nadloge je povsem naraven pojav. Miš se namreč hitro plodi in zoreja, in če nič proti njej ne ukrenemo, je naravno, da se prikazuje v čim dalje večjih množinah in da dela čim dalje večjo škodo.

Poljska miš nastopa po celih okrajih in zato je potrebno, da jo tudi po celih okrajih preganjamo. Posameznik ne opravi nič proti tem brezštevilnim množicam. Tukaj treba skupnega dela vseh prizadetih posestnikov, ako se hočemo rešiti te velike nadloge.

V „mišjih letih“ nastopajo miši lahko v takih množinah, da ni nobena stvar varna pred njimi, in da je vse živo, kamor se pogleda po shrambah. Zgodilo se je, da so bili vodnjaki okuženi po teh nešteto vilnih glodavcih.

Tudi pri nas se lahko kaj takega pripeti, če bomo mirno gledali, kako se nam ta žival razmnožuje. Zato pa je treba, da se lotimo tudi pri nas pokončevanja teh nevarnih škodljivcev, dokler ni prepozno, in da se lotimo tega dela **vsi od kraja**. Vsi smo prizadeti, zato se moramo tudi vsi skupaj v bran postaviti.

Proti mišim se bojujemo z raznimi sredstvi, ki so pod ugodnimi pogoji vsa več ali manj uspešna. Najbolj preprosto jih pokončujemo z **zastrupljanjem**. V ta namen nam rabijo različni strupi, kakor **fosfor** in **strihnin**. Razni izdelki (preparati) iz fosforja se močno rabijo proti mišim, kakor n. pr. **fosforne pilule** in **fuksol**, ki se nastavljajo po živih mišjih luknjah zunaj po polju. Prav dobro sredstvo je tudi **strihnin** **oves**, ki se rabi ravnotako. Tudi okuževanje miši s pomočjo **Löfflerjevih bacilov**, ki prenašajo nalezljivi **mišji tifus**, se je tu in tam že dobro sponeslo, če se je pravilno ravnalo in če so bile seveda tudi vse druge okolnosti ugodne za tako okužbo.

Naj si bo pa to ali drugo sredstvo, vselej se moramo lotiti pokončevanja **skupno**, da kaj dosežemo. Sedanje opasno širjenje poljskih miši je mogoče zaježiti le z našim skupnim delom. Cele občine se ga

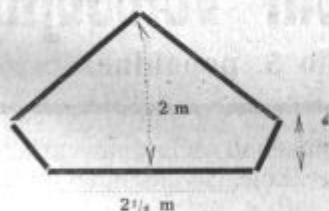
morajo lotiti, da ne bo prepozno! Prizadete občine naj se obračajo v tej pereči zadevi na okrajne ekono-
me ozir. na okr. glavarstva.*

R.

Okisanje krme.

Letošnja jesen je za spravljjanje krme posebno v zadnjem času zelo ugodna. Topli, solnčni dnevi so dali možnost, posušiti za zimo vse, kar se je dalo. Nekateri kmetovalci, ki so otavo in drugo deteljo zgodaj kosili, dobijo lahko še tretjo košnjo, ki se pa ne bo dala tako lahko posušiti, ker je v poznih dneh meseca oktobra dan prekratek, solnce nima več take moči in megla ozir. rosa dolgo drži. Taka tretja košnja otave in detelje, pesno perje, zeljno listje, repna cima in zelena kuruza itd. se da pa z uspehom konservirati za zimo na sledeči način.

Izkopajmo na prikladnem, nekoliko vzvišenem mestu blizu hleva ali na vrtu jamo v širini $2\frac{1}{2}$ m, globoko $\frac{1}{2}$ do $\frac{3}{4}$ metra. Dolžina se ravna po potrebi. Za 100 q zelene krme mora biti vsaj 5 m dolga. Jama mora biti tako narejena, da vanjo ne more deževnica. Izkopano zemljo vrzimo iz polovice na obe strani jame. Postranske stene jame so poševne, tako da je jama na dnu ožja kakor zgoraj. Na dno take jame nasteljemo 10 cm visoko koruzne slame. Na slamo speljemo vso pokošeno zeleno krmo in jo dobro potlačimo, da se ves zrak iz nje iztisne in je vsa snov trdno sprijeta. To delo izvršimo najlažje s parom volov, ki jih po napolnjeni jami gonimo. Vrhu zemlje se začne krma v podobi strehe kopičiti. V prerezu ima tako nakopičena krma obliko, kakor jo kaže prideljana podoba.

Pod. 29. Povprečni prerez jame za kisanje krme.

Kup stlačene krme pokrijemo nato istotako s koruznico in zasujemo pol metra na debelo z izkopano zemljo. Če manjka kaj zemlje, jo nakopljemo še ob jami v podobi jarkov, ki služijo za odvajanje deževnice. S koruznico se dno in streha pokrijeta samo zaradi tega, da se krma z zemljo ne pomeša. Tako stlačena in z zemljo dobro pokrita krma, do katere nima zrak dostopa, se začne polagoma segrevati in kisati.

Čez dva meseca je krma okisana in se jama na enem koncu lahko odpre. Krmo jemljemo iz nje sproti, tako da jo sproti porabimo. Okisana krma izgleda kakor kislo zelje, reže se s kosami ali pa za to nalašč napravljenimi nožmi (tudi ostra lopata zadostuje). Pred pokladanjem jo na kupu pomešamo z rezanico, potrosimo z otrobi, klajnim apnom in soljo. Nato vse dobro premešamo in pokladamo živini. Od začetka smemo dajati kravam le po 10 kg na dan, čez 14 dni po 15 kg in po enem mesecu lahko pokladamo že po 20 do 30 kg. Če imamo malo take krme,

* Ta odgovor naj služi na razna vprašanja, ki so došla družbi v zadnjem času od strani prizadetih gospodarjev.

je bolje, da jo po malem pokladamo in da ž njo dalje časa izhajamo, ker nam pomešana med rezanico ugodno vpliva na mlečnost. Krave jo rade žro in več mležejo.

Da se izognemo izgubi redilnih snovi je bolje, če imamo zidane ali cementirane jame, ki naj so po en do en in pol metra globoke in ki so pod streho. Velikost jame je odvisna od množine zelene krme. Kmetijska šola na Grmu bo letos okisala v jami, ki je 20 m dolga in 4 m široka, čez 1000 metrskih stotov zelene kuruze. Priporočam, da se tega načina konserviranja krme oprijemajo tudi naši kmetovalci.

Fr. Malasek, Grm.

Ameriški zaboj za razpošiljanje sadja.

Nikjer ni sadna kupčija tako razvita, kakor v Ameriki. Kakor v drugih ozirih, tako so Američani mojstri tudi v razpošiljanju sadja. Le pogledimo kako premišljeno sestavljeno in do skrajnosti praktično imajo n. pr. posodo za razpošiljanje sadja! Pri nas so v navadi nerodni, težki zaboji in sodi v raznih velikostih in oblikah in še bolj nerodne košare v vseh mogočih velikostih — tam pa **enoten** priročen, lahek, ravno prav velik zabojček v eni sami velikosti in obliki za vsa sadna plemena in sorte sadja. (Glej pod. 30.!) Vmerjen je tako, da drži 20—25 kg sadja, torej toliko, kar ena oseba lahko preklada in prenaša brez težave in ki je tako sestavljen, da se sadje v njem obvaruje pred okvaro, da se lahko nalaga v mogočne sklade v shrambe, na vagone in na ladije. Tehta samo dobre 3 kg in je zbit z 32 po 4—5 cm dolgimi, tankimi žebli.

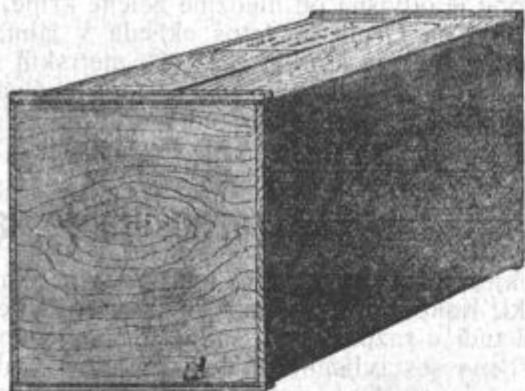
Izvirni ameriški zaboj ima 12 delov. Glavno ogrodje tvori **obod**, ki je zbit iz dveh 26.5 cm visokih, 29 cm širokih in 1.9 cm debelih **končnic** in iz dveh 50 cm dolgih, 26.5 cm visokih in 8 mm debelih **stranic**. Edino obe končnici sta iz debelih (1.9 cm) desek, ker tvorita oporišče za ves zaboj. Vanje je zabitih vseh 32 žebelj. **Pokrov** in **dno** sta vsak iz dveh po 50 cm dolgih, 14 cm širokih in dobrih 5 mm debelih deščic, ki so pribite na obeh koncih samo na končnici. Na vsakem koncu pokrova in dna je pribit čez te deščice 30 cm dolg, 1.9 cm širok in 1 cm debel **remeljček**, ki tvori nekako varnostno oporo, da ščiti tanki deščici pokrova in dna, da se pri zbijanju ne razkoljeta in brani, da se pri skladanju ne pritiska dno enega zaboja ob pokrov drugega.

Pripomniti moramo še, da so pri zabojih tukajšnjega izdelka tudi stranici iz dveh enakih kosov po 13.25 cm širokih, kar zaboj izdatno poceni. Končnici pa morata biti na vsak način iz celega.

Zaboj zbijemo takole: Najprej pribijemo stranici na končnici vsako deščico s 4 žebli. Potem položimo na en rob oboda obe deščici za dno, tako da pustimo po sredi 1 cm široko režo. Čez obe deščici denemo na vsakem koncu počez na plosko stran po en remelj in skozi oboje (remelj in deščici) zabijemo na vsakem koncu po 4 žeblje tako globoko, da **mole za dober centimeter iz remeljcev**. Nato privzdignemo s kakim dletom deščice in remeljece toliko, da odstopijo za 1 cm od oboda. Sedaj obrnemo zaboj, pa je pripravljen za vlaganje.

Preden začnemo vlagati vanj sadje, ga obložimo z ovojnim papirjem, ki naj pokrije dno in vse štiri stene ter sega na vseh straneh za 20 cm čez gorenji rob oboda.

Američani vlagajo vse sadje zavito v svilen papir. Kjer pa za sedaj ni dobiti takega papirja, vlagamo lahko sadje tudi golo. Plodove polagamo tesno drug poleg drugega, plast za plastjo do vrha. Prva (spodnja) in zadnja (vrhnja) plast, mora moletiti za 1—1½ cm čez robove zaboja. Da se pa sadje zgoraj

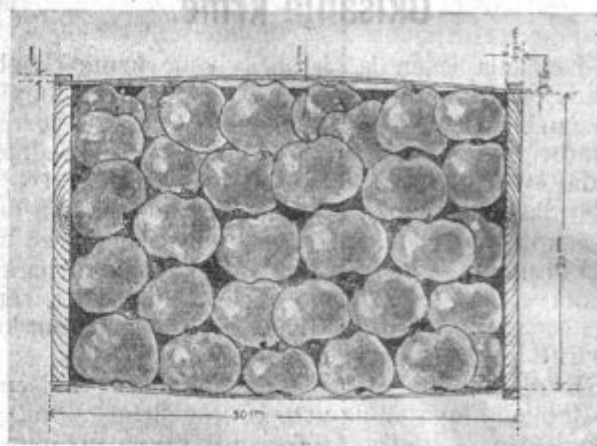

Pod. 30. Prazen zaboj zblit.

in spodaj ob končnicah preveč ne stisne s pokrovom, vložimo z obeh koncev v dveh, treh povprečnih vrstah nekoliko drobnejše ali bolj ploščate plodove. Nazadnje zganemo po sadju ovojni papir, ki moli čez rob, položimo čezenj obe deščici za pokrov in ob koncih oba remeljca in oboje obenem (remeljce in deščici) pribijemo na vsakem koncu s 4 žebli. Sedaj

obrnemo zaboj in pritrdimo še žeblje na obeh koncih dna. Dno in pokrov se všibita in pritiskata kakor vzmeti na sadje. (Glej prerež pod. 31.)

Zaboje nakladamo drug na drugega vedno na stranice, ker tako sadje najmanj trpi.

Pod. 31. Z jabolki napolnjen zaboj v podolžnem prerezu.

V en zaboj vložimo vedno le po eno samo sorto sadja in kolikor mogoče **enako debele plodove**.

Kadar pribijamo pokrov, ga moramo od zunaj zaznamovati, sicer pozneje ne vemo, kje je zgoraj ali spodaj, ker je zaboj na obe plati enak.

Ameriške zaboje za laganje sadja ima v zalogi Sadjar. in vrtnar. društvo v Ljubljani po Din 9.

Sadni sejm na Ljubljanskem velesejmu

dné 18., 19. in 20. oktobra od 8. dop. do 5. popoldne.

Izbira ali selekcija trsnega materiala.

Nasad novih vinogradov in kultura vinske trte vobče je osobito dandanes draga, zato so tudi utemeljene visoke vinske cene. Storit je vse, kar more proizvodjanje vina kvantitativno in kvalitativno pospešiti, pridelovanje torej poceniti, odnosno rentabiliteo vinogradništva dvigniti. Semkaj spada tudi previdna, smotrna izbira (selekcija) trsnega materiala.

V vsakem vinogradu se nahaja precejšen odstotek trt, ki — dasi so morda popolnoma zdrave in krepke — redno le malo ali nič ne rode, stroškov za nego in obdelovanje pa povzročajo toliko kakor najbolj rodne trte. Prihranjeni so nam le stroški za trgatve pri trtjah, ki ne donajajo sadu. V nekaterih vinogradih je tretjina in več takih jalovih trt, ki so hujše zlo kot najhujši plevel, ki ga vsaj ne negujemo in ki vso gorico gnoj, čim ga podkopamo.

Posamezne trte iste vrste se včasih razlikujejo druga od druge po vnanjih in notranjih znakih ali lastnostih, kar se imenuje variacija. Te razlike so torej zunanje ali notranje. Na zunaj se trte česče razlikujejo, n. pr. posamezni trsi žlahtnine, dočim je modra portugalka glede vnanje oblike (habitusa) razmeroma zelo stanovitna. Iz posameznih oces zrasedo — sicer redkoma — poganjki, ki so za dotične vrste tuji in rodijo grozdje, ki je drugačne barve, vrsta se nekako izprevrže; to je očesna variacija. Čisto ne-

pričakovana, posebno očitvidna variacija, ki se od matice zelo razlikuje, se imenuje mutacija (prezvrstovanje).

Največjega praktičnega pomena pa je izprememba notranjih lastnosti trte, tako rodovitnosti, odpornosti proti boleznim in škodljivcem, poteka cvetenja, začetka poganjanja (rasti), dobe zorenja grozdja in lesu, sorodnosti (afinitete) podlage s cepičem, prilagoditve v dotični zemlji (adaptacije) itd. Zanimivo je, da moremo iz nekaterih zunanjih znakov trte sklepati nanje notranje lastnosti, kar se imenuje korelacija; tako n. pr. so trte zelenega silvanca z nekoliko laputastimi (zarezanimi) listi proti peronospori manj občutljive, nego trte z bolj zaokroženimi listi. Čisto posebne gospodarske vrednosti pa je, da vinar prevdarno izbira (selekcionira) trsni material, v prvi vrsti cepiče, vsaj glede na variacijo v rodovitnosti.

Naslednja razpredelnica kaže, kako velika je razlika uspehov trgatve na poizkusni parceli v nizki legi in v rodovitni zemlji vinograda „Kalvarija“ vinarske in sadjarske šole v Mariboru z rodnimi in malo rodnimi trtami nekaterih vrst na ripariji portafis, ki so se posadile v letih 1904/7., torej pred kakimi 20 leti. Podlage in cepiči so se vzeli od ene matice tiste vrste, da so rezultati zanesljivejši. Le beli burgundec je v razpredelnici izpuščen, ker je dajal na „malo rodnih“ povprečno približno toliko, kot na „rodnih“. Ta vrsta **pri nas** enakomerno rodi; baš nasprotno je primeroma pri rizlingu, ki zahteva največ

previdnosti pri izbiranju cepičev; le-ti naj bi se jemali samo od vestno izbranih (selekcioniranih) trt. Osemletne povprečne trgatve pri rodni in malo rodni trtah na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Grozdja na 1 ha.

Vista	roden	malo roden	več na rodnem	na malo rodnem samo
Peček . . .	11.290 kg	3.060 kg	8.230 kg ali 270%	27%
Burgundec modri .	7.100 »	1.250 »	5.850 » » 468 »	18 »
Rizling (drobnj) .	4.790 »	40 »	4.750 » » 11.875 »	1 » (?)
Moslavac (šipon) .	11.740 »	5.470 »	6.270 » » 115 »	47 »
Traminec rdeči .	10.120 »	4.390 »	5.730 » » 131 »	43 »
Povprečno . .	9.008 kg	2.842 kg	6.166 kg ali 216%	32 %

To je torej povprečni rezultat osemletnih točnih poizkusov, ki so se delali 1908.—1912. in 1921.—1923. ter se bodo nadaljevali — v glavnem gotovo z enakim uspehom. V sicer dobro obdelanem vinogradu mariborske okolice pa znaša na podlagi desetletnih zapiskov iz predvojne dobe povprečna letna trgatva na 1 ha samo 4300 kg grozdja ali — okroglo 70% — 3000 l mošta.

Količino našega vinskega pridelka bi mogli brez večjega truda v mnogih primerih vsaj podvojiti, ko bi le umno izbirali trte in jemali cepiče samo od najboljših trt, ne da bi zaradi tega trpela kvaliteta, kakor so dokazali navedeni poizkusi.

Mnogo več pozornosti je torej posvečati našemu trsničarstvu v tem pravcu. V kratkem bomo morali obnavljati svoje vinograde, pri čemer ne smemo ponavljati starih napak, ampak moramo uvaževati dosedanje izkušnje. Zato ne zahtevamo samo lepo okorenjenih in dobro zaraščenih cepčenk, marveč le-te morajo biti tudi glede podlage in žlahtnega dela od najboljših trt, ki nam jih nudi vztrajno večletno delo strokovno pravilne selekcije. Take trte so potem res kaj vredne, druge so pa le bolj za — kompost. Iz tega razloga se priporoča, da trsničarji ne oddajajo in vinogradarji ne uporabljajo cepčenk druge ali celo tretje vrste; kajti umno, napredno vinogradništvo pozna le eno kvaliteto, ki mora biti brezhibna, prvovrstna; druga kvaliteta se eventualno vloži še enkrat v trsnico, da se popravi in postane prvovrstna kot dvoletna cepčenka, sicer se naj zavrže.

Ravnatelj Andrej Žmavc, Maribor.

Letošnje zorenje grozdja.

V vinogradu „Kalvarija“ vinarske in sadjarske šole v Mariboru je od 24. septembra do 9. oktobra napredovalo zorenje grozdja — izraženo v odstotkih sladkorja in kisline — takole:

Vrsta	24 IX.		9. X.	
	sladkor	kislina	sladkor	kislina
beli burgundec	17.—	1.28	18.8	1.13
silvanec	15.6	1.17	18.8	0.72
rdeči traminec	15.6	1.20	18.3	0.95
moslavac s srednje lege . . .	14.2	1.56	16.2	1.27
moslavac z višje lege . . .	11.8	1.56	16.9	1.33
laški rizling	13.3	1.24	17.5	0.92
rizling s srednje lege . . .	14.6	1.47	17.9	1.20
rizling z višje lege . . .	16.1	1.46	18.5	1.16

Ob ugodnem jesenskem vremenu se bo kvaliteta še naprej izboljševala, ako je vinska trta zdrava. Ne prenačimo se s trgatvijo boljših poznih vrst!

Andrej Žmavc, Maribor.

Deset zapovedi kletarjem.

Kot dober in napredkaželjen kletar imej to vedno pred očmi:

1. Obdržal v vinski kleti vsikdar največji red in snago;
2. ne trpi v kleti predmetov in stvari, ki ne spadajo v klet;
3. zalivaj in drži vedno polne sode; obriši in oznaži jih večkrat;
4. pretoči vse novo vino (tudi jabolčnik in petiot), kajti za to delo je sedaj zadnji čas, da se izvrši;
5. napravi pred pretakanjem vina poskuse na njega stanovitnost;
6. žveplaj nekoliko vino pri pretakanju, posebno če ni stanovitno;
7. uporabljaj natrijev bisulfit (2—5 g pro hl), če si pozabil žveplati in ti vino rjavi;
8. pretoči in prezrači vino ter mu zvišaj toploto, če se vino vleče pri pretakanju (vlačljivost vina), da popolnoma pokipi (15° C);
9. ne imej premrzlih kleti pozimi;
10. skrbno pazi na vse kletarsko orodje, zlasti na sode; zažveplaj jih večkrat (vsake 3 mesece) in skrbno zabij.

Fr. Kafol, Grm.

Kmetijsko posvetovanje v Ljubljani,

dne 4. oktobra 1924.

Kakor smo nakratko poročali zadaj med „Gospodarskimi stvarmi“, se je vršilo to posvetovanje na podlagi referatov, ki so jih izdelali naši strokovnjaki. Posvetovanje je obsegalo različna vprašanja iz živinoreje in poljedelstva, dočim so ostala vprašanja iz vinogradništva in sadjarstva prihranjena za drugo priliko.

Prvi referat se je tikal vprašanja plemenske živine. Poročal je o tem potovalni učitelj za živinorejo Martin Zupanc iz Celja. Poročevalec je podal najprej statistični material o številčnem stanju živine in o sedanjih pasmah, ki se goje na Spodnjem Štajerskem in na našem delu Koroške. Pri tem je podal sledeče misli, ki jih je treba uvaževati našim živinorejcem. Naša domačegrudna živina uspeva zelo dobro in ima dobre lastnosti. Nizki dobičkanosnosti je vzrok nezadostno in enostransko krmljenje. Ob primernem krmljenju bi se dala rentabilnost domače živine v vsakem pogledu zvišati. Nujno potrebna je pravilna odbira in vzgoja dobrih plemenjakov. Domačegrudna živina naj se izboljšuje z vzgojo dobrih domačih plemenjakov. Ravnotako je pospeševati prasičerejo z rednim razdeljevanjem dobrih merjascev. Zaenkrat je treba še uvoza plemenskih bikov in merjascev. Živinorejci naj se sami zavzamejo za povzdigo živinoreje, naj snujejo živinorejske zadruge in odseke; poljedelsko ministrstvo naj kmalu uveljavi novi živinorejski zakon, naj da subvencije za premovanje in naj pripomore, da se znižajo železnični tarifi za prevoz plemenske živine. K sklepu poroča, da so nekdanje dobre kupce za živino, ki so prihajali pred vojno iz Češke in Moravske, zamenjali Italijani, da jih je pa sedaj manj in zato zaostaja kupčija. Tudi je kvarno za našo živinorejo, da prihaja iz Hrvatske toliko manj vredne živine (hrvatske buše).

Temu referatu je sledil takoj drugi referat o organizaciji za pospeševanje živinoreje. Podal ga je inštruktor Krištof. Tudi ta poročevalec je podal najprej statistični pregled o gibanju živinoreje v l. 1922. in 1923., ki je v tem času številčno tako nazadovala, da ceni izgubo pri goveji živini na 200 milijonov dinarjev, pri prasičereji pa na 30 milijonov dinarjev. Vzroki naza-

dovanja niso le v dveletni suši, ampak tudi v pomanjkanju organizacijskega dela za povzdigo živinoreje. Po deželi manjka dela živinorejskih zadrug. Živinorejci se ne zavedajo, da je treba skupnega dela za razvoj in napredek živinoreje. V teh razmerah cvete preкупčija s svojimi trenutnimi dobički brez vsakega ozira na nadaljnji razvoj živinoreje. Tudi oblasti niso storile svoje dolžnosti napram živinorejskim zadrugam. Navaža primer s Kriško planino, ki je bila odvzeta Živinorejski zvezi za kamniški okraj.

Poročevalec se zavzema za samopomoč v obliki živinorejskih zadrug. Te zadruge niso potrebne le za priskrbo bikov, za vzrejo plemenskih živali, za priskrbo dobrih mlekaric, potom rodovnika, ampak tudi za to, da vzdržujejo pri včlanjenih živinorejcih živo zanimanje za povzdigo živinoreje, zlasti za pravilno krmljenje, za dobre hleve in svinjake, za gnojšča in gnojnične jame, za kontrolno molžo itd. Kot propagandno sredstvo priporoča razstave in premovanja. Država naj pospešuje vzrejo plemenskih živali s tem, da jih nakupuje pri domačih živinorejcih. Končno predlaga, naj se za pospeševanje živinoreje snujejo povsod živinorejske zadruge in naj jih država podpira gmotno pa tudi s tem, da nastavlja potrebne inštruktorje.

Razvila se je na to živahna debata, ki so se je udeležili razni govorniki in iz katere je omeniti zlasti sledeče predloge in misli.

Kmetijski referent inž. Zidanšek (Maribor) poudarja potrebo, da se plemenske živali predvsem doma izreajo. Zadruge so potrebne za selekcioniranje živine. Potrebni so specialisti za pospeševanje živinoreje in državne podpore.

Posesnik Supanič (Jarenina) toži o nazadovanju živinoreje zaradi pomanjkanja bikov in zaradi slabih bikov. Najlepše telice gredo pod nož, ker jim manjka plemenske cene.

Posesnik Hočevnar (Struge) poudarja, da je danes glavno vprašanje, kako je izboljšati živinorejo glede kakovosti. Podpore so prenizke. Manjka dobrih plemenjakov. Potrebna so rejska središča in premovanja po istih. Dvigniti je rentabilnost živinoreje in pospešiti kupčijo s pomočjo dobrih trgovinskih pogodb.

Posesnik Lovrač (Izlake) opozarja na važnost prasičev za malega posestnika in na to, da trpi reja plemenskih prasičev, ker se onemogoča oddaja mladih prasit v druge države. Doseči je treba izvoz za te živali in razentega tudi cenejša močna krmila. Lani je bila cena otrobom 6 K, letos 11 K, medtem ko so cene prasičem padle od 100 na 70 K.

Posesnik Steblovnik (Rečica ob Paki) se pritožuje zaradi neoviranega uvažanja hrvaških buš, ki prizadevajo domači živinorejci mnogo škode v enem in drugem pogledu. Prosta gonitev teh živali po cestah bi morala prenehati in so županstva in živinodržavniki poklicani, da to prepovedo z zdravstvenih in živinorejskih ozirov.

Inštruktor Pevc (Radovljica) se zavzema za javni rodovnik za plemenske živali, za živinorejski zakon in za živinorejske organizacije po zgledu Danske.

Posesnik Cvenkel (Ljubno) toži zaradi pomanjkanja bikoreicev in poudarja, da je treba zaradi prireje potrebnih plemenjakov podpirati živinorejske zadruge in živinorejske odbore, ozir. odseke.

Posesnik Stoklas (Šmarje pri Jelšah) opozarja, da je treba približno sorodnost pri živini preprečavati z zamenjavanjem bikov in z nakupom bikov v inozemstvu. Ugodna prodajna cena bo najbolj v nemala domače živinorejce k vzreji potrebnih plemenjakov.

Okr. ekonom Hladnik (Krani) poudarja potrebo selekcioniranja in priporoča snovanje živinorejskih zadrug in živinorejskih odhorov, ki imajo slednjič enake naloge in enako delo za povzdigo živinoreje. Poudarja dalje potrebo, da se znižajo vozni tarife za močna krmila in za plemensko živino.

(Dalje sledi.)

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska in druga vprašanja, ki dohajajo na Kmetijsko dražbo za Slovenijo ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovarja se edino na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom: brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se pri vprašanjih nikdar ne natisne vprašalčevega imena, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki pridejo pravočasno pred izdajo lista: na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi pismenega odgovora na svoje vprašanje, mora priložiti 2 dinarja za stroške. Odgovori na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarski, zlasti pravni, morejo biti seveda le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakega jamstva.

Vprašanje 88. Ali se da skupna paša po zasebnih parcelah priposestevovati? Do letošnjega leta so pasli posestniki (po številu 24) iz naše vasi svojo živino skupno po parcelah vseh posestnikov. Sedaj zahtevajo oni, ki nimajo živine ali ki ne pasejo, odškodnino ali prepoved paše po njihovih zemljiščih. Drugi se temu upirajo, češ, da je skupna paša stara navada, izvirajoča iz starih časov, kar pomniijo oni in njihovi starši. Paša, in sicer skupna paša, pa je v teh krajih naravnost pogoj za obstoj kmeta, posebno pa malega kmeta. Kam se nam le obračati v takih spornih agrarnih zadevah? (H. W. v P.)

Odgovor: Gre tu za ostanek stare agrarne skupnosti. Nekdaj svobodno zemljo so si, ko se je pojavila potreba, razdelili pradedje med seboj, a si obdržali skupno pašo po razdeljenih zemljiščih. Agrarni pravnik vidi v tem ostanek stare agrarne skupnosti, kar je tudi resnica. Rimski juristi pa, ki so osnovali naš veljavni občedrjavljanski zakonik s preziranjem takih posebnih agrarnih odnošajev, govorijo v tem slučaju o priposestovanju servitutnih pašnih pravic na tujem svetu, čim se dokaže, da obstoja ta skupna paša že vsaj od l. 1823., torej več nego sto let. To pa zato, ker znani ces. patent iz l. 1853. zabranjuje nadaljnjo priposestevovanje paše na tujem svetu in priznava le one pašne servitutne pravice, ki so bile l. 1853. že priposestovane vsled več nego 30 (oz. 40) letnega izvrševanja. Stoi sedmorice kot najvišje sodišče v naši državi zastopa v najnovejših sodbah pravilno stališče, da gre v takih slučajih za ostanke agrarne skupnosti in da spadajo spori v takih slučajih pred agrarnopravno oblastva (komisijo in komisarja za agrarne operacije), ne pred sodišča. Vsekako je potrebna v spornih slučajih uredba teh takozvanih služnostnih pravic paše na tujem svetu, v kar so poklicana agrarna oblastva in eventualno tudi okrajna (srezka) poglavarstva. Obrnite se torej na agrarnega komisarja v Ljubljani, ali na srezkega poglavarja v Črnomlju, ki bosta zadevo po izvršenih poizvedbah izročila pristojnemu oblastvu.

Dr. F. S. M.

Vprašanje 89. Parcelo, ki je bila porastla s hrastovim drevjem in sedaj posekana, bi rad zasadil z žlahtnim kostanjem. Zemljišče leži proti zapadni strani. Kako zasadim zemljišče s kostanjevim semenom? (M. B. v R.)

Odgovor: 1. Nabrano in prebrano seme (lepa zrnja) natre-site pomešano s peskom do 15 cm na debelo na kakem pripravnem prostoru (lahko kar na porstem) ter ga pokrite z listjem ali slamo. Ob večjem mrazu pokrite močnejše, da seme ne zmrzne, proti pomladi pa polagoma odstranjujte to odejo, da se seme ne segreje in prehitro ne skali. **Pazite vsekakor, da miši ne pridejo do nega!** 2. Prostor, ki ga nameravate zasaditi, temeljito osnažite, to je odstranite s štori vred vsako drugo vrsto drevja in tudi pozneje ne pustite, da se s kakim drevjem ali grmovjem zaraste. Ta vrsta drevja je proti obsenčenju po drugih rastlinah občutljiva in boste imeli le uspeh, ako poskrbite, da ostane nasad čist, to je, ne mešan s katerokoli drugo vrsto drevja. 3. Kostanjevo seme sejte na spomlad, ko več ne zmrzuje. Sejete lahko a) ali pod motiko 8 cm (4 prste) na globoko in 15 cm vsaksebi v vrste, oddaljene 1,25 m eno od druge, ali pa b) ako je to mogoče v brazde, ki jih potegnute s plugom 1,25 m vsaksebi, nakar zemljo z motiko prekoplete in zrnja 8 cm globoko in 15 cm vsaksebi posejete ali posadite. Ako bi bilo spravljeno seme do pomladi, se s tem

ni pokvarilo; tako seme je treba le zelo previdno saditi, da se nežna koreninica ne odlomi. Praznike, ki bi se poletu 1925. pokazale, izpopolnite na pomlad l. 1926. s sajenjem pod motiko.

Inž. A. Tavčar.

Vprašanje 90. Kako je pripraviti brinjeve jagode za kuhanje brinjevca? Ne vem, ali je treba brinje tako pripraviti kakor slive, ali je treba posebnega postopanja. (Ing. I. I. v N.)

Odgovor: Dobro dozorjeno brinje je zmeti na mlinu z gladkimi valci. Dobljen zdrob je dati v kad in zaliti z vodo, tako da ga voda pokriva. Kad naj bo na toplem prostoru, zato da brozga lahko kipi. Dnevno dvakrat je brozgo premešati. Po preteku 8—14 dni pade trop na dno, kar je znak, da je brinje pokipelo. Nato se prične s kuho. Iz hladilnika naj teče prekapina ali „destilat“ v vrč, ki bodi podobno izdelan kakor je vrček za mašno vino v cerkvi, namreč da ima cev za odliivanje, ki sega do dna. Prekapina je iz olja in „nange“. Olje se nabira na vrhu, ker je lažje od nange (beline). Nango, ki se nabira pod oljem, je odliivati, dokler ne sega olje do dna. Na ta način odločimo olje in ga v lekarni kot brinovo olje drago prodamo. Nango potem še enkrat prekuhamo, da dobimo čisti brinjevec.

S.

Vprašanje 91. Kravo je poškodovalo tele na sescih, sedaj pa rasejo tam gobasti izrastki črnkaste barve. Kako naj zdravim gobaste izrastke na sescih? (F. N. v S.)

Odgovor: Na vimenu so se napravili izrastki iz zunanje kože (bradavice, popilomi), ki so prav neprijetni in dostikrat zelo trdovratni ter se radi dolgo upirajo zdravljenju, včasih pa tudi sami nepričakovano izginejo. Zdravljenje je zelo različno: izrastke, katere je mogoče podvezati, podvežemo s svilenimi ali pa elastičnimi (gumijevimi) nitkami in se morajo podveze vedno zopet iznova nategovati; ob enem mažemo izrastke z jodovo tinkturo. Ako se pa vkljub temu širijo izrastki po vimenu ali celo po drugi koži, treba je živinozdravniške pomoči.

Vet.

Vprašanje 92. Imam 10 let staro kravo, ki je zelo lišpava, nerada je, hujša, po rebrih se ji drži koža in majejo se ji sprednji zobje. Kako naj zdravim lišpovo kravo? (F. K. v O.)

Odgovor: Da je krava lišpava, nerada je, hujša in se ji po rebrih drži koža, je vzrok najbrže njena starost, vsled katere so tudi zobje oslabei in se majejo. S takimi zobmi pa žival težko in slabo grize klajo, ki se vsled tega slabo prebavi in prehrana trupla trpi; žival začne hirati, oslabi, izgubi podkožno tolščo in koža se trdo sprime z okostjem, posebno po rebrih. Skrbeti morate torej za lahko prebavno krmo; z zdravili tu ni mogoče veliko pomagati; treba je celo in pravočasno misliti na odprodajo živali v zakol.

Vet.

Vprašanje 93. 8—9 tednov stari prasiči so se pričeli drgniti, koža postaja čimdalje bolj trda in raskava. Radi jedo, a vendar se nič dobro ne razvijajo. S čim naj zdravim prasiče, ki imajo raskavo kožo? (A. S. v R.)

Odgovor: Prasički bolehalo ali na posledici kake notranje bolezni, ali pa vsled zunanje nesnage in mokrote v svinjaki. Živali morate krepko hraniti, skrbno paziti, da so svinjaki in nastilj vedno suhi in snažni, istotako pa tudi živali same, katere je ob ugodnem gorkem času okopati v mlačni vodi. Dobro je pri kopeli rabiti mlo ali pa pridejati 1 žlico saneolina, ki ga izdeluje domača tvrdka „Chemotechna“ v Ljubljani, Mestni trg 10.

Vet.

Vprašanje 94. Dveletno žrebe ima „mehurje“ na nogah. Rad bi mu dal obveze ali nogavice, ki se priporočajo v 13. števil. „Konjereja“ iz l. 1920. Kje so dobe nogavice ali gamaše za konje? (F. Z. v D.)

Odgovor: Take nogavice ali gamaše dobite pri raznih jermenarjih in sedlarjih, ki prodajajo konjske oprave. V Ljubljani n. pr. pri Jos. Stupica, Slomškova ulica.

Vet.

Vprašanje 95. Kako se odpravijo črni žitni žužki, ki so se zaplodili v zrnju? (L. S. v M. N.)

Odgovor: Črne žitne žužke je težje odpravljati, kakor pa odvracati. Odvracamo jih s tem, da držimo žitnico snažno in da žito pogosto obračamo. Za odpravljanje črnih žužkov se pa priporoča namočiti vrečo v žveplovo ogliko in jo pogrniti čez kup dotičnega žita, ki bodi z vrhom nasut. Na to je pokriti ta kup še s kako trdno plahto, da žvepleni oglik bolj učinkuje in pokonča vso zalego. Za en kubični meter žita (10 hl) je treba 500 gr žveplovega oglika. Čez 12 ur naj se kup odkrije in razgrne, da se do dobrega prezrači in zveši. Ravnanje z žveplovim oglikom bodi previdno, ker je nevarno-vnetljiv. Tega dela ni pri luči opravljati.

—n.

Vprašanje 96. Kako naj zatiram žitnega molja, ki se je v žitnici silno zaredil? (T. K. v Z.)

Odgovor: Na to vprašanje se je že velikokrat odgovorilo v tem zmislu, da je treba v žitnici reda in snage, da se ubranimo tega škodljivca. Razentega je treba žito pogosto obračati in prezračevati, posebno od maja do julija, ko letajo metuljčki po žitnici. Žitni molj zareja male gosenice, ki dolbejo po notranjosti zrnja in ga preprežajo s tanko prejo, tako da je napadeno zrnje lahko spoznati. Ko jeseni dorastejo, se razlezejo po špranjah in razpokah lesa, da se tam zabubijo v mešičkih in tako prezimijo. Naj se torej vse špranje in razpoke gladko zadela in zamažejo z apnom ali katranom. Stene žitnice naj so sploh gladke in pobeljene. Če se je ta škodljivec preveč vgnezdil, je treba za nekaj časa žitnico sploh izprazniti in do dobrega očistiti vse zalege. Pri čiščenju nabrani zapredki (mešički) naj se sežgo.

—r—

Vprašanje 97. Ali smem vrane, ki mi močno škodujejo, 10 korakov od hiše postreliti? Imam orožni list in lovsko karto. (H. I. v Sp. D. pri Pl.)

Odgovor: Vrane, kavke in šoje se sme loviti ali pokončevati vsak čas in na kakršenkoli način, ker te ptice ne uživajo nikakega varstva. Če imate orožni list in lovsko karto jih lahko streljate po svojem posestvu.

—n.

GOSPODARSKE STVARI.

Kmetijsko posvetovanje v Ljubljani, ki ga je priredila družba na iniciativo kmetijskega ministra dr. Kulovca dne 4. oktobra v vseučiliški dvorani in ki je imelo na programu važna vprašanja za povzdigo živinoreje in poljedelstva, se je izvršilo z najboljšim uspehom. Zborovanja, ki ga je vodil vladni komisar prof. E. Jarc, se je udeležil tudi kmetijski minister dr. Kulovec, ki je ponovno govoril k eni in drugi točki. Referati so bili sledeči: Vprašanje plemenske živine in organizacija pospeševanja živinoreje (referenta M. Zupanc in A. Kristof), mlekarstvo (ref. A. Pevc), konjereja (ref. Fr. Černe), rastlinski škodljivci (ref. F. Trampuš), gnojenje in obdelovanje zemlje (ref. inž. R. Lah), semenogojstvo (ref. inž. I. Mikuž), travništvo (ref. inž. I. Turk), kmetijski pouk (ref. V. Rohrman). Posvetovanje je trajalo dopoldne od 8. do 1. ure in popoldne od 1/3. do 6. ure. Posvetovanja so se udeležili med drugimi: oba šefa kmetijskih oddelkov inž. Zidanšek in Sancin, ravnatelj Zmavc, prof. dr. Jesenko, zastopniki združenih organizacij in drugi kmetijski veščaki in posestniki. Poročilo o stavljanih predlogih in o debatah prinesemo v tej in v prihodnjih štev. „Kmetovalca“. Minister dr. Kulovec je med debato opozoril na to, da hoče skrbeti po eni strani za potreben poljedelski kredit in se ima v ta namen osnovati osrednja združna banka, kakortudi, da se bo državni proračun izdatno povzdignil za potrebe slovenskega kmetijstva. Zagotovljena je tudi prepotrebna mlekarska šola na Gorenjskem. Zborovanje je zaključil predsednik prof. Jarc z zahvalo ministru, referentom in udeležnikom. Zborovanja se je udeležilo nad 50 interesentov.

Premovanje goveje živine v Predosljah pri Kranju Živnoredska zadruga v Predosljah pri Kranju priredi v nedeljo, 26. oktobra t. l. premovanje goveje živine za svoj okoliš. Premovanje se prične ob 9. dopoldne na Brdu. Popoldne ob treh bo zborovanje živinorejcev v Predosljah v Ljudskem domu, kjer se bo razdelilo premije za najboljšo plemensko živino.

Na anketi za kmetijski kredit, ki se je vršila pod predsedstvom poljedelskega ministra g. dr. Kulovca dne 13. in 14. septembra v Beogradu, se je sprejela soglasno resolucija, da se osnuje s pomočjo zadružnih central **osrednja zadružna banka** in da pomaga z znatnejšim kapitalom tudi država in da naj da država že naprej 50 milijonov Din potom Slavnega Zadružnega Saveza zadružnim centralam in drugim kmetijskim organizacijam, dokler se ne ustanovi osrednja zadružna banka. Dovoljevati se imajo krediti poljedelcem potom zadružnih central in lokalnih zadrug.

Vinogradništvo v naši državi. Iz podatkov, ki jih je navedel referent na anketi vinogradnikov in vin. trgovcev, povzemamo, da je največ vinogradov v Hrvatski s Slavonijo (41.470 ha s pridelkom 1.157.000 hl), potem v Dalmaciji (34.147 ha s pridelkom 1.037.000 hl). Nato sledi Vojvodina s 29.256 ha površine in s pridelkom 797.000 hl, Severna Srbija (207.707 ha in 770.000 hl), Slovenija 20.833 ha in 418.973 hl, Bosna in Hercegovina (4162 ha površine in 113.000 hl pridelka) ter Južna Srbija (8558—110.000 hl). Najmanj je vinogradov v Črni gori (560 ha, pridelka pa 9600 hl).

Izvoz vina. V letu 1920. smo po podatkih, ki jih je objavila anketa poljedelskega ministrstva o vinski krizi, izvozili 20.646 hl vina v vrednosti 6.9 milijonov dinarjev, leta 1921. 19.112 hl v vrednosti 5.6 milijonov, leta 1922. 85.267 hl v vrednosti 34.3 milijonov, leta 1923. pa 25.978 hl v vrednosti 14.7 milijonov dinarjev.

KMETIJSKE NOVICE.

Kisanje zelene krme za živino. Vsa zelena krma, ki se ne more za zimo posušiti (trava, detelja, repna in pesna cima itd.), se da v jamah okisati in nam okisana služi lahko vso zimo kot izvrstna krma za govejo živino, zlasti pa za molzno goved. Na drž. kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se že tretje leto prav z uspehom na ta, pri nas še nov način, spravlja in uporablja krma za govejo živino. Kmetovalci se vabijo, da se tega načina konzerviranja (ohranjevanja) krme poprimajo. V

dneh od 6. do 18. oktobra se jim nudi na kmetijski šoli na Grmu prilika, da si ta način spravljanja krme ogledajo. Strokovne nasvete pri tem se jim bo dajalo vsak dna od 2. do 4. ure popoldne. — Ravnateljstvo.

Oddaja vinskih trt in sadnih drevesc iz drž. trtnic in drevesnic mariborske oblasti. Prihodnjo pomlad se bo oddajalo iz drž. trtnic in drevesnic v mariborski oblasti trtne in drevesne sadike najbolj vpeljanih vrst, kakor: laške graševine, muškata nega silvanca, belega burgundca, rumenega šipona, zelenega silvanca, žlahtnih i. dr., cepljenih na riparijo portalis, rupestris št. 9, solonis 1616; nadalje od jablan: štajerskega mošancija, repnega bobovca, baumanovke, kanadke i. dr. po sledečih znižanih cenah: cepljenke la, po 1500 Din, za 1000 komadov; korenjaki la, po 250 Din, la po 75 Din, 1000 komadov; ključki la, po 100 Din, la po 35 Din, 1000 komadov; drevesa (visokodebelnata) la po 15 Din, la po 10 Din komad. **Te cene veljajo le za manj imovite posestnike, ki doprinesejo od pristojne občine tozadevno potrdilo. Imovitejšim posestnikom se zaračunajo trte in drevesa za 50% dražje.** Nadalje veljajo te cene le na oddajnem mestu, v dotični trtnici ali drevesnici. Za omot in dovoz na železnico se zaračunajo lastne stroške. Pri dodelitvi se bo v prvi vrsti upoštevalo vinogradnike in sadjarje mariborske oblasti, potem šele ostale. **Naročila na to blago morajo biti kolekovana (5 Din za vlogo), in se imajo vložiti najkasneje do 15. novembra t. l. ali pri pristojnem sreskem ekonomu ali pa pri dotični drž. trtnici, oziroma drevesnici, odnosno pri „Vinarskem ali sadjarskem nadzorništvu za mariborsko oblast v Mariboru“.** Po tem roku se razdeli zaloge sorazmerno med vse upravičence in se jim dostavi tozadevna nakaznica. Drevesa se lahko dobe tudi že to jesen, toda le, če se vložijo naročila vsaj do 20. septembra t. l. pri imenovanem nadzorništvu.

Za velikega župana: Inž. Josip Zidanšek s. r.

URADNE VESTI.

Vsem podružnicam na znanje! Kmetijska družba bo v teku letošnje zime prirejala eno- in večdnevne kmetijske tečaje. Podružnice, ki želijo dobiti take tečaje, naj se o priliki občnega zborovanja o tem pogovore in naj se za prireditve takega tečaja čimprej prijavijo, in sicer z navedbo časa, kdaj želijo dobiti tak tečaj, in z navedbo učne stvarine, ki naj se na drobno jemlje pri teh tečajih.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 324, v M. — glav.):		
1 par dobrih konj	15.000 do 20.000	
Voli in krave (prigon v Lj. 148, v M. — glav.):		
1 kg žive teže I.	15.—	
1 II.	13.50	
1 III.	12.50	
1 krave, klobasarije	7.— do 9.—	
Teleta (prigon v Lj. 22, v M. — glav.):		
1 kg žive teže	16.— do 17.—	
Prasiči (prigon v Lj. 140 majhnih pujskov, v M. 603 glav):		
1 komad 6—8 tednov stari	250.— 350.—	200.— do 300.—
1 3—4 mesce	—	325.— do 500.—
1 5—7	—	700.— do 750.—
1 8—10	—	825.— do 950.—
1 enoletni	—	1225.— do 3.75.—
1 kg žive teže, debeli	—	16.25 do 18.75
1 mrtve	—	23.75 do 27.50
Kože:		
1 komad konjake kože	—	175.— do 200.—
1 kg goveje kože	—	15.— do 17.50
1 telečje kože	—	27.50 do 30.—
1 kg prasičje kože	—	10.—
1 gonjega usnja	—	100.— do 175.—
1 podplatov	—	75.— do 100.—

	Ljubljana	Maribor
Perutnina:		
1 komad, piščanec	15.— do 25.—	20.— do 45.—
1 kokoš	40.— do 50.—	50.— do 65.—
Mleko, maslo, jajca, sir:		
1 liter mleka	3.— do 3.75	3.— do 3.50
1 smetane	—	12.— do 16.—
1 kg čajnega masla	60.— do 70.—	—
1 kg surovega masla	50.—	40.— do 44.—
1 bobnjakega sira	52.—	—
1 sirčka	12.—	5.— do 1.—
1 jajce	1.75 do 2.—	1.75 do 2.25
Žito in drugo:		
1 q pšenice	370.—	400.—
1 rži	330.—	400.—
1 ječmena	375.—	375.—
1 ovsu	330.—	300.—
1 prosu	310.—	400.—
1 koruze (nove, sušene)	280.—	375.—
1 alje	340.—	—
1 fižola, ribničar	450.—	500.— do 700.—
1 fižola, prepeljar	400.—	—
1 krompirja	150.— do 1.75—	150.— do 200.—
Krma:		
1 q sladkega sena	100.—	60.— do 75.—
1 kislega sena	75.—	35.— do 40.—
1 alame	75.—	45.— do 50.—
Kurivo:		
1 m ³ trdih drv	16.— do 22.—	175.— do 200.—
1 mehkib	20.— do 150.—	150.— do 175.—